

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Norsk Romsenter
Postboks 113 Skøyen
0212 Oslo

Deres ref

Vår ref
201004084-/MBB

Dato
21.12.2010

STATSBUDSJETTET 2011 – TILDELINGSBREV FOR NORSK ROMSENTER

1. Styringsdialogen

Nærings- og handelsdepartementet viser til Prop. 1 S (2010-2011), Innst. 8 S (2010-2011) fra Næringskomiteen og Stortingets budsjettvedtak av 15. desember 2010 og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Norsk Romsenter i 2011. Vi viser også til etatsstyringsmøte 26. november 2010.

Den årlige styringsdialogen mellom Nærings- og handelsdepartementet og Norsk Romsenter består av faste møter og følgende hoveddokumenter.

- *Departementets årlige tildelingsbrev*
- *Virksomhetens tertialrapporter*
- *Virksomhetens årsrapport*
- *Departementets referater fra møter med virksomheten*

Det tas sikte på at det gjennomføres tre etatsstyringsmøter i 2011.

2. Vedtatt budsjett

Følgende midler er vedtatt bevilget til romvirksomhet for 2011:

			(i 1 000 kr)
Kap.	Post	Betegnelse	Vedtatt for 2011
922		Romvirksomhet	
	50	Norsk Romsenter	48 700
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	131 860
	71	Internasjonal romvirksomhet	377 360
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	48 900
	73	Galileo	75 300
		Sum kap. 922	682 120

Det vises til omtale av kapittel 922 i Prop. 1 S (2010-2011) for Nærings- og handelsdepartementet.

3. Overordnede utfordringer og prioriteringer

I budsjettet legges det opp til en videreføring av regjeringens satsing på romvirksomhet, både gjennom deltakelse i romfartsprogrammer i European Space Agency (ESA) og gjennom det felleseuropeiske satellittnavigasjonssystemet Galileo, samt i form av tilskudd til Romsenteret og de nasjonale følgeprogrammene som virksomheten forvalter.

I 2011 skal Norsk Romsenter ha fokus på å øke Norges industriretur i ESA. Videre skal Norsk Romsenter prioritere arbeidet med Automatisk Skipsidentifikasjon (AIS) via satellitt. Norsk Romsenter skal følge og vurdere nasjonale konsekvenser av utviklingen av romfartspolitikken i EU, herunder jobbe for å sikre at norsk romindustri får like vilkår som europeisk romindustri i konkurransen om kontrakter til utbyggingen av Galileo, og i utviklingen av det felleseuropeiske miljøprogrammet Global Monitoring for Environment and Security (GMES).

En relativt stor del av romforskningen og romvirksomheten foregår i de tre nordligste fylkene. Satsingen på romvirksomheten inngår som et viktig ledd i regjeringens nordområdepolitikk. Vi ber Romsenteret gi arbeid relatert til nordområdene høy prioritet, herunder jobbe for å styrke Andøya Raketttskytefelts posisjon.

4. Mål, styringsparametre og oppdrag som skal ha høy oppmerksomhet i budsjettåret

Mål- og resultatstyring innebærer at Romsenterets resultatinformasjon tas i bruk i styringsprosessen. Mål og krav skal ligge til grunn for Romsenterets aktiviteter og ressursbruk, som igjen er bestemmende for måling og rapportering av resultatene.

Hovedmålet for norsk romvirksomhet er å gi vesentlige og vedvarende bidrag til økt verdiskaping, innovasjon, kunnskapsutvikling, miljø- og samfunnssikkerhet.

Hovedmål og tilhørende delmål for regjeringens satsing på romvirksomhet er beskrevet under. Hvert delmål er tildelt resultatmål og indikatorer, som vist i tabellen.

Den årlige rapporteringen fra Romsenteret, samt den tilhørende styringsdialogen mellom Romsenteret og departementet, skal ta utgangspunkt i disse indikatorene.

Delmål	Resultatmål	Indikatorer
1) Sikre at romvirksomheten gir betydelige industrielle ringvirkninger	1a) Norske rombedrifter skal oppnå sterke internasjonale posisjoner	-Eksportandel av norsk romindustri
	1b) Full industriretur på programmer i ESA	-Akkumulert returkoeffisient -Akkumulert verdi av ESA kontrakter
	1c) Norsk romindustri skal ha like vilkår som europeisk romindustri i konkurransen om kontrakter til utbyggingen av Galileo	-Galileokontrakter til norsk romindustri
	1d) Romvirksomheten skal ha ringvirkninger utover den direkte returen	-Ringvirkningsfaktor -Verdien av norskproduserte romrelaterte varer og tjenester
2) Sikre at Norges geografiske fortrinn i romvirksomhet blir utnyttet	2a) Norge skal ha en ledende rolle innen romrelatert infrastruktur i polarområdene	-Antall antenner på SvalSat/KSAT (inkl Troll) og deres utnyttelsesgrad (antall pass). Dette omfatter bare de antennene over 2,5 meter i diameter som er i aktivt bruk
		-Galileo/EGNOS bakkestasjoner på norsk territorium
		-Norsk deltakelse i europeiske GNSS-prosjekter (Global Navigation Satellite System) som er relevante for nordområdene
		-Antall satellitter som utnytter SvalSat/KSAT. Denne indikatoren bør ledsages av en vurdering av markedsandelen innenfor polarbanemarkedet
		-Antall oppskytninger og Andøyas gjennomsnittlige markedsandel innen oppskyting/eksperimenter i nord over de tre siste år
-Antall forskerdøgn på Andøya		
3) Bidra til å utvikle kostnadseffektive systemer som dekker nasjonale og internasjonale behov.	3a) Tilfredsstillende GNSS-ytelse i nordområdene	-EGNOS ytelse i nordområdene (Kartverket/ESSP målinger)
		-Galileo ytelse i nordområdene
		-Utviklingen i bruk av GNSS i profesjonelle og samfunnskritiske anvendelser
	3b) Relevante norske brukere har tilgang til aktuelle Galileo-tjenester	-Formell norsk status i forhold til tjenestetilgang
3c) Norge skal være ledende innen utnyttelse av satellittinformasjon	-Antall jordobservasjonssatellitter som benyttes av norske myndigheter Inkluderer bare jevnlig bruk -Antall etater som benytter satellittinformasjon. Forutsetter mer enn bare sporadisk bruk	
4) Gjennom internasjonalt samarbeid bidra til å styrke norske forskningsmiljøer	4a) Norske forskningsmiljøer skal ha sentrale roller i forskningsprosjekter som utnytter rommet	-Antall prosjekter med norske deltakere/ prosjektleder. Skal gi en indikasjon på størrelsen på det norske engasjementet i vitenskapelige romprosjekter
	4b) Norske forskere skal ha tilgang til de beste satellittmålingene på sitt felt	-Antall norske forskere som benytter seg av datatilgang eller deltakelse i prosjekter. Antyder betydningen av at det legges til rette for bruk av satellittmålinger
5) Gjennom informasjonsarbeid om romvirksomhet bidra til å øke kunnskapen om teknologi- og realfag.	5a) Økt utadrettet virksomhet	-Antall arrangementer og antall deltakere på arrangementene
		-Antall foredrag holdt eksternt
		-Antall besøk på Romsenterets nettsider
5b) Økt oppmerksomhet i media	-Antall oppslag i aviser, fagblader og på nett	
	-Antall medvirkninger i radio/TV	
5c) Økt studentrettet aktivitet	-Antall søkere på studietilbud formidlet gjennom Norsk Romsenter	

Rapporteringen relatert til de ovennevnte målene skjer ved indikatorer og ved kvalitativ beskrivelse av oppnådde resultater. Regelverk for tilskudd til internasjonal romvirksomhet, retningslinjer for styrings- og kontrollmyndighet overfor Norsk Romsenter Eiendom AS og Andøya Rakettskytefelt AS gjeldende fra 14.10.2008, samt nærmere retningslinjer for disponering av bevilgninger gitt i vedlegg til tildelingsbrevet, skal ligge til grunn for rapporteringen.

Nærings- og handelsdepartementet har fastsatt følgende delmål for Norges deltakelse i EUs satellittnavigasjonssystem Galileo:

- bidra i utbyggingen av felleseuropeisk infrastruktur som Norge vil få nytte av og at berørte næringer, bedrifter og organisasjoner i Norge får tilgang til teknologi og kompetanse til å utnytte de mulighetene Galileo gir
- medvirke til at norske myndigheter, næringer og virksomheter får anledning til å påvirke ytelsen i våre områder, og til norsk tilgang og bruk av satellittnavigasjonstjenester

Resultatmål og indikatorer for disse delmålene er innarbeidet i Norsk Romsenters mål- og resultatstyringssystem.

5. Nærmere om mål for postene under kap. 922

Budsjettet for romvirksomheten er fordelt på fem poster:

Post 50: Norsk Romsenter

Bevilgningen for 2011 utgjør 48,7 mill. kroner, hvilket innebærer en økning på 5,6 mill. kroner sammenlignet med 2010. Av økningen skyldes 4,3 mill. kroner en overføring fra post 73 – Galileo. Den reelle økningen er dermed på 1,3 mill. kroner. Økningen skal dekke generell pris- og lønnsutvikling og økning av pensjonskostnader. Posten dekker også kostnader knyttet til oppfølgingen av Norges deltakelse i Galileo.

1,2 mill. kroner øremerkes forvaltningsstøtte til Fiskeri- og kystdepartementet. Blant de sentrale oppgavene er støtte til revisjon, oppfølging og videreutvikling av Norsk Radionavigasjonsplan (NRNP) og oversikt over og støtte til oppfølging av internasjonalt arbeid på området.

Forvaltning av statens eierandeler

Norsk Romsenter har følgende fullmakter for budsjettåret 2011, jf Prop. 1 S (2010-2011) og Innst. 8 S (2010-2011):

”Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2011 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. Selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.

2. Benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av eiendeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.”

Det forutsettes at de administrative kostnadene knyttet til forvaltningen av statens eierandel i Andøya Rakettskytefelt AS og Norsk Romsenter Eiendom AS (NRSE) dekkes over post 50. Romsenteret har ansvar for å informere departementet om alle større økonomiske disposisjoner knyttet til selskapene.

Samarbeid med andre organer

Departementet legger vekt på et godt samarbeid mellom Romsenteret, Norges forskningsråd og Innovasjon Norge innen romvirksomhet. Det er viktig at arbeidet med en økt og samlet satsing på norsk romforskning videreføres. Samarbeid med Norges forskningsråd for å opprettholde og øke aktiviteten på ARS bør gis prioritet.

Norsk Romsenter må avsette tilstrekkelige ressurser til å følge opp arbeidet med industrisamarbeid i tilknytning til Forsvarets anskaffelse av nye kampfly. Arbeidet skal skje i nært samarbeid med Forsvarsdepartementet.

Norsk Romsenter deltar i styringsgruppen for overvåkings- og informasjonssystemet Barentswatch. Det er viktig at dette arbeidet gis nødvendig prioritering i 2011.

Post 70: Kontingent i European Space Agency (ESA)

Bevilgningen under post 70 utgjør 131,86 mill. kroner.

Medlemskapet i ESA har stor nytteverdi for norsk industri, forskning og brukerinteresser. Deltakerkontingenten i ESA er obligatorisk, og utbetalingene til ESA følger det årlige kravet fra ESA. Det vises for øvrig til delmål 1 under punkt 4 i tildelingsbrevet: Mål, styringsparametre og oppdrag som skal ha høy oppmerksomhet i budsjettåret. Romsenteret representerer, fremmer og ivaretar Norges interesser i ESA og øvrige internasjonale fora. Departementet skal holdes løpende orientert om dette arbeidet.

På ministerrådsmøtet i Haag i 2008 ble det vedtatt en justering av Norges andel av den obligatoriske kontingent i ESA. Den norske andelen er for tiden 2,24 pst.

Post 71: Internasjonal romvirksomhet

Bevilgningen under post 71 utgjør 377,36 mill. kroner. For 2011 er det vedtatt en tilsagnsfullmakt på 85,21 mill. euro utover gitt bevilgning for å delta i de frivillige programmene til den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 129,25. mill euro, jf. vedtak VI.1 i budsjettproposisjonen.

Norges deltakelse i ESAs programmer og Norges øvrige internasjonale avtaler om romvirksomhet bidrar til teknologisk utvikling av industrien, til å dekke norske brukerinteresser og til å etablere en nasjonal infrastruktur for romvirksomheten.

For 2011 er post 71 inndelt i underposter som følger:

		(i 1 000 kr)
Underpost	Betegnelse	Sum 2011
71.1	<i>ESA forpliktet</i>	
	Jordobservasjon	66 360
	Telekommunikasjon	95 170
	Teknologi	115 130
	Navigasjon	9 690
	Romtransport	33 380
	Romstasjon, mikrogravitasjon og utforskning	24 660
	Romovervåking	5 370
	Sum ESA-programmer	349 760
71.2	<i>EASP-avtalen</i>	18 660
71.3	<i>Radarsat</i>	8 940
	Sum post 71	377 360

Underpost 71.1 ESA frivillige programmer: For de frivillige programmene betaler Norge det beløpet som årlig blir innkrevd fra ESA. Forslag om inngåelse av nye forpliktelser i frivillige programmer forelegges regjeringen for godkjenning. Det vises for øvrig til Prop. 1 S (2010-2011).

Utviklingen innen telekommunikasjonsprogrammer tilsier at det av industripolitiske hensyn kan være aktuelt med omrokking av forpliktelser innenfor programelementene for telekommunikasjonsprogrammet. Departementet må underrettes dersom en slik omrokking finner sted. Det forutsettes at en slik endring ikke øker Norges totale forpliktelser til ESA.

Underpost 71.2 EASP-avtalen: Romsenteret skal følge opp bevilgningene under denne avtalen, som et ledd i utviklingen av norsk romvirksomhet i nordområdene.

Underpost 71.3 Radarsat: Norges avtale med Canada om radarbilder fra Radarsat 2 er svært viktig for mange nasjonale brukere. Det forutsettes at Romsenteret legger til rette for en best mulig utnyttelse av disse dataene.

Justering av bevilgninger under post 70 og 71

Departementet skal holdes løpende orientert om endringer i planlagte overføringer til kontingent og programtilskudd til ESAs programmer, og Norges øvrige internasjonale avtaler, sett i forhold til bevilgningene i Prop. 1 S (2010-2011). Det samme gjelder for endringer i valutakurser som på utbetalingstidspunktene skaper avvik i forhold til budsjetterte kurser.

De økonomiske forpliktelsene overfor ESA betales i euro, og forpliktelsene overfor Radarsat betales i amerikanske dollar (USD). Valutarisikoen bæres av Norge. I Prop. 1 S (2010-2011) er det budsjettet ut fra forventet kurs på euro på kr 7,9420 og forventet kurs på USD på kr 6,5339.

ESAs budsjett for 2011 legges fram i desember 2010. Dersom dette innebærer endringer i kontingent og programtilskudd til ESA i forhold til vedtatt budsjett i Prop. 1 S (2010-2011), er det lagt opp til at bevilgningene under post 70 og 71 justeres i revidert budsjett våren 2011, og eventuelt også i forbindelse med endringsproposisjonen høsten 2011. Det samme gjelder dersom valutakursen på utbetalingstidspunktet avviker i forhold til det som er lagt til grunn i statsbudsjettet.

Nye deklareringer

Før neste ministerrådsmøte i ESA i 2012 vil det kunne være aktuelt å ta stilling til finansiering av flere romprogrammer, både i og utenfor ESA. Disse programmene er:

- Den internasjonale Romstasjonen (ESA)
- PRODEX-programmet (ESA)
- Bæreraketter (ESA)
- GMES Initial Operations (EU)
- Neste generasjon Radarsat (Canada)

Vi ber om at departementet holdes løpende orientert om utviklingen i disse programmene og behovet for eventuelle deklareringer. Det utarbeides et beslutningsgrunnlag før spørsmålet om finansiering tas opp til behandling.

Post 72: Nasjonale følgeprogrammer

Bevilgningen under post 72 utgjør 48,9 mill. kroner.

De nasjonale følgemidlene skal bidra til at norske bedrifter oppnår et teknologisk nivå som kreves for å dra full nytte av ESA-medlemskapet, og til å dekke nasjonale offentlige behov. Følgemidlene er videre et virkemiddel for samarbeid med andre romfartsnasjoner.

Ordningens industriutviklingsprogram skal bidra til at bedrifter videreutvikler kompetanse og teknologi for konkurransedyktige produkter for det internasjonale rommarkedet. Videre omfatter ordningen aktiviteter knyttet til anvendelser og tjenester innen jordobservasjon, telekommunikasjon og navigasjon. Løsningene skal være kostnadseffektive for offentlig forvaltning som kystforvaltning, miljøovervåkning og samfunnssikkerhet. Følgemidlene skal også brukes for å utvikle fortrinnene Norge har ved nordlig beliggenhet eller for å utnytte spesiell kompetanse knyttet opp mot infrastruktur. Et annet mål er å skape forståelse for samfunnsnyttene av romvirksomhet, og styrke interessen for realfag med sikte på å øke rekrutteringen til romvirksomhet.

Nærings- og handelsdepartementet viser til at Norsk Romsenter i sin tilskuddsforvaltning av ordningen for nasjonale følgemidler skal følge Reglement for og Bestemmelser om økonomistyring i staten fullt ut med mindre det er gitt eksplisitt unntak av Finansdepartementet eller Senter for statlig økonomistyring. Dersom Norsk Romsenter ser behov for å endre noe av regelverket som vil bryte med Reglementet eller Bestemmelsene, må søknad oversendes via Nærings- og handelsdepartementet.

AIS via satellitt

Av bevilgningen til nasjonale følgeprogrammer settes det av minimum 10 mill. kroner til arbeidet med satellitt for mottak av AIS-signaler (Automatic Identification System) AISSat-1 og utvikling og produksjon av AISSat-1b/2. Systemet utvikles i samarbeid mellom Romsenteret, Forsvarets Forskningsinstitutt og Kystverket. Satellitten vil holde løpende oversikt over skip i norsk farvann som er utstyrt med AIS-sender. Satellittbasert AIS-system anses som nasjonal strategisk infrastruktur som vil bidra til å effektivisere suverenitetshevdelse, ressursovervåking, overvåking av tanktrafikk og forurensingsutslipp, samt forbedre søk- og redningsoperasjoner. AIS via satellitt er en direkte oppfølging av regjeringens satsing på nordområdene.

Revitalisering av Andøya Rakettskytefelt

Andøya Rakettskytefelt AS (ARS) er en vesentlig del av norsk romvirksomhet. En vellykket videreutvikling av ARS forutsetter en attraktiv og effektiv infrastruktur for brukerne. Dagens bygningsmasse er oppført i flere etapper fra 1962 og fram til i dag. Deler av bygningene er derfor lite hensiktsmessige for dagens bruk og har et stort behov for oppgradering.

Det er i samtidig viktig å stimulere norske forskningsmiljøer til å bruke ARS. Norske forskere og forskningsinstitusjoner må i stor grad selv bære kostnadene ved anskaffelse av bæreraketter og instrumentplattform. Dette gjør at de i konkurranse med internasjonale forskere stiller langt svakere.

Det settes av minimum 6 mill. kroner over nasjonale følgeprogrammer til revitalisering og videreutvikling av ARS. Midlene skal primært brukes til oppgradering av bygningsmassen, men kan også nyttes til å stimulere norske forskningsmiljøer til å ta i bruk Andøya Rakettskytefelt. Dette vil bidra til å sikre ARS som en internasjonalt konkurransedyktig forskningsinstitusjon for atmosfære-, klima- og nordlysforskning og sikre framtidige oppdrag og inntekter.

Post 73: Galileo

Bevilgningen under post 73 utgjør 75,3 mill. kroner.

Stortinget fattet 11. juni 2009 vedtak om Norges deltakelse i utbyggingen av satellittnavigasjonssystemet Galileo, jf. St.prp. nr. 54 og Innst. S. nr. 258 (2008–2009). Aktiv deltakelse i Galileo vil være en mulighet til å sikre innflytelse og innsikt i utformingen av en infrastruktur som vil få stor samfunnsmessig betydning. Galileo vil gi

økt ytelse innen satellittnavigasjon i nordområdene. Industrielt er Norge godt posisjonert for å få leveranser til prosjektet og til å utnytte norsk infrastruktur og kompetanse i et voksende marked knyttet til satellittnavigasjon. Norsk Romsenter skal jobbe for at det etableres en permanent bakkestasjon for Galileo på Svalbard, samt ny infrastruktur knyttet til Galileo på Jan Mayen.

Nasjonal oppfølging

Den nasjonale oppfølgingen av deltakelsen i Galileo vil skje gjennom et interdepartementalt koordineringsutvalg ledet av Nærings- og handelsdepartementet, og et sekretariat i Norsk Romsenter med ansvar for å følge opp norske interesser i Galileo-programmets styringsorganer. Utgifter til den nasjonale oppfølgingen er i perioden 2011–13 beregnet til 4,3 mill. kroner årlig, inklusiv nasjonal ekspert i Europakommisjonen. Utgifter til nasjonal oppfølging dekkes over post 50 Norsk Romsenter.

Utbetaling

Utbetaling for Norges deltakelse vil skje gjennom Utenriksdepartementet.

6. Internkontroll og risikovurderinger

Internkontroll og etterlevelse

Gjennomføring av effektiv internkontroll står sentralt i oppfølgingen av gjeldende statlig økonomiregelverk og i departementets instruks til virksomhetens leder. Departementet legger til grunn at Norsk Romsenter har etablert systemer, rutiner og tiltak som sikrer at virksomheten når sine mål, har en effektiv drift, pålitelig økonomiforvaltning og overholder lover og regler.

Norsk Romsenter skal kort presentere hovedtrekkene i sin internkontroll i tertialrapportene med eventuelle tiltak der det er avdekket vesentlige svakheter, feil eller mangler.

Risikovurderinger

Norsk Romsenter skal gjennomføre risikovurderinger som ledd i sin interne styring, jf. Økonomiregelverkets krav. Arbeid med strategiplaner og større utviklingstiltak skal dessuten bygge på særskilte risikovurderinger.

Risikovurderinger skal foretas iht. metodikken i Senter for statlig økonomistyrings (SSØs) veileder og integreres i styringsdialogen etter følgende retningslinjer:

- Årlige risikovurderinger for etterfølgende år (år 2012) relatert til virksomhetens hoved- og delmål skal sendes sammen med 2. tertialrapport. Der hvor risikoen vurderes som høy eller kritisk, skal årsakene identifiseres og vurderes.
- Virksomheten skal i års- og tertialrapportene gi en oppdatering av risikovurdering for inneværende år (2011) for måloppnåelse på hoved- og delmålene, regnskap med årsprognoser for drift, investeringer og inntekter. Der hvor risikoen vurderes som

høy eller kritisk, skal årsakene identifiseres og vurderes. Videre skal det også gis en omtale av risikoreducerende tiltak.

- Endringer i risikobilde skal være fast tema i styringsdialogen.

Det presiseres at håndtering av risiko er virksomhetens ansvar.

7. Andre forhold

Nærings- og handelsdepartementet skal evaluere Norges deltakelse i Den europeiske romorganisasjonen ESA, inkludert de nasjonale følgeprogrammene, i 2011.

Evalueringen skal bidra til å gi et grunnlag for å vurdere samfunnsnyttene av Norges ESA-deltakelse med fokus på industriutvikling, brukerbehov, utvikling av forskningsmiljøene og forståelse av miljø- og klimautfordringer.

Evalueringen vil gjennomføres av en ekstern kontraktør. Evalueringen planlegges igangsatt sent i juni 2011 og skal være ferdigstillet innen utgangen av november. Norsk Romsenter må sette av tilstrekkelige ressurser til å bistå evalueringen.

8. Rapportering og resultatoppfølging

Årsrapport

Norsk Romsenter bes om å utarbeide en årsrapport for virksomheten for 2011.

Rapporten skal sendes departementet innen 17. februar 2012.

Norsk Romsenter skal i årsrapporten gi sin vurdering av oppnådde resultater i forhold til mål og styringsparametere. Videre skal de administrative og andre forhold som er omtalt i dette tildelingsbrevet innrapporteres. Årsrapporten kan også inneholde informasjon om interne mål eller indikatorer fra virksomhetens interne styringssystemer dersom dette bidrar til å belyse resultatene.

Årsrapporten skal også inneholde virksomhetens årsregnskap, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.2.3, hvor bevilgning og regnskap på postnivå presenteres og ev. avvik kommenteres, herunder bruk av merinntektsfullmakter. Rapporten skal gjøre rede for sammenhengen mellom interne regnskapstall og de beløp som er bokført i statsregnskapet.

Videre må årsrapporten utkvittere andre rapporteringskrav, bl.a. status for arbeidet knyttet til sikkerhet og krisehåndtering, likestilling, videre fellesføringer knyttet til inkluderende arbeidsliv og tilgjengeliggjøring av offentlige data for viderebruk.

I et eget vedlegg, i forbindelse med innleveringen av årsrapport, redegjøres det for eventuelle endringer i risikobildet siden 2. tertialrapport.

Tertialrapporter

Norsk Romsenter skal også utarbeide tertialrapporter for 2011. Tidsfrist for innsendelse av rapportene er 20. mai og 20. september.

Tertialrapporteringen skal være kort og oppsummere status for virksomheten. Den skal innrettes mot avvik fra målsettinger. Avvikene skal forklares, bl.a. årsak, konsekvens og hvordan de følges opp. Rapportene skal videre ha en omtale hvor bevilgning og regnskap på postnivå presenteres, og ev. avvik kommenteres. I tillegg skal de gi en prognose for drift, investeringer og inntekter for resten av året.

Tertialrapportene skal også inneholde risikovurderinger, se nedenfor.

Risikobilde

Det skal gis et risikobilde på hovedmål og delmålsnivå for påfølgende budsjettår i andre tertialrapport. Videre skal det gis et oppdatert risikobilde på hovedmål og delmålsnivå for inneværende år, i årsrapport, første og andre tertialrapport.

Annen rapportering

Departementet skal holdes løpende orientert om utviklingen i Norges forpliktelser i internasjonale romprogrammer, oversikt over norske industrikontrakter fra ESAs programmer og de nasjonale følgeprogrammer, samt opplysninger om Romsenterets forvaltning av statens eierinteresser, jf. retningslinjer for ordningen med offentlig tilskudd til nasjonale følgeprogrammer, retningslinjer for styrings- og kontrollmyndighet overfor NRSE og ARS, samt regelverk for internasjonal romvirksomhet.

I tillegg ønsker departementet årlig rapportering på følgende områder:

Følgemidler – offentlig støtte

I forbindelse med årlig rapportering om offentlig støtte til Finansdepartementet og EFTAs overvåkingsorgan ESA ber vi om at følgende informasjon om nasjonale følgemidler oversendes departementet senest 1. mai 2011:

- Totalt utbetalt beløp 2010
- Totalt forpliktet beløp 2010
- Forventet utbetalt 2011
- Forventet forpliktet 2011
- Formålet med støtten

Følgende informasjon om enkeltprosjekt:

- Bedriftsnavn
- Navn på prosjektet
- Forpliktet beløp
- Støtteintensitet
- Formålet med støtten til prosjektet
- For store bedrifter skal det redegjøres for hvordan insentiveffekten har fungert

Norsk Romsenter plikter å informere departementet umiddelbart ved vesentlige avvik. Vesentlig avvik er avvik som truer oppnåelse av hovedmål og delmål. Videre skal departementet orienteres umiddelbart om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse.

9. Personalforvaltning og spesielle temaer

Forhold innenfor følgende områder inkluderes i den ordinære årsrapporten:

Kjønnsfordeling i lederstillinger

Det er fortsatt en målsetting om minimum 40 pst. representasjon av begge kjønn i lederstillinger. Departementet ber Norsk Romsenter legge forholdene til rette for dette ved rekruttering til slike stillinger.

Redegjørelse om likestilling

1. januar 2003 ble det innført en aktivitets- og redegjørelsesplikt som bl.a. innebærer at statlige virksomheter skal redegjøre for likestilling i årsrapporten, jf. Nærings- og handelsdepartementets brev av 24.02.2003.

Følgende forhold må normalt framgå for å gi en tilstrekkelig redegjørelse, jf. Likestillingsombudets brev av 10.11.2003:

1. Situasjonsbeskrivelse som inkluderer oversikt over:
 - kjønnsfordeling på ansatte i virksomheten og ev. på avdelingsnivå
 - gjennomsnittslønn for kvinner og menn, ev. lønn i kvinnedominerte stillinger kontra mannsdominerte, og kjønnsfordeling blant de høyest og lavest lønte
 - kjønnsfordeling på nyansatte og på internt avansement, ev. på ulike stillingskategorier
 - kjønnsdelt statistikk på heltids- og deltidsansatte, ev. på overtid, videreutdanning og annen kompetanseheving, permisjoner og sykefravær
2. Beskrivelse av virksomhetens likestillingsaktiviteter.
3. Redegjørelse for planlagte tiltak, f.eks. på bakgrunn av forhold som er avdekket i situasjonsbeskrivelsen.

Rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn

Regjeringen har besluttet at alle statlige virksomheter skal sette mål og utarbeide planer for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn¹. I årsrapporten for 2011 skal det rapporteres på:

- Antall og andel (i prosent) ansatte (faste og midlertidige stillinger) med innvandrerbakgrunn i virksomheten pr. 1. januar 2010

¹ Personer med innvandrerbakgrunn omfatter:

- personer som selv har innvandret til Norge og som har to foreldre født i utlandet (førstegenerasjonsinnvandrere)
- personer som er født i Norge av to foreldre født i utlandet (etterkommere)

- Hvilket mål virksomheten satte for rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn i 2011
- Antall og andel ansatte med innvandrerbakgrunn per 1. januar 2012.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (www.imdi.no) kan gi råd og veiledning til det videre arbeidet med å rekruttere flere innvandrere.

Inkluderende arbeidsliv

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefraværet, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsettingen for personer med nedsatt funksjonsevne og stimulere til høyere pensjoneringsalder. Virksomhetene skal i årsrapporten systematisk beskrive egne aktivitets- og resultatmål og redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.

Ansvar for lærlinger

Det er et klart mål om å øke antall lærlinger i staten sammenlignet med 2010. Virksomheten skal i årsrapporten rapportere både på hvilke lærefag som vurderes som aktuelle, og status på antall lærlinger fordelt på lærefag. Det vises for øvrig til Statens Personalthåndbok kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.

Samfunnsberedskap og sikkerhet

Innen Nærings- og handelsdepartementets ansvarsområde skal det være et systematisk samfunnssikkerhetsarbeid og en tilfredsstillende beredskap for å kunne håndtere uønskede ekstraordinære hendelser. Som en del av dette forventer departementet at virksomheten har opprettet og vedlikeholder krise- og beredskapsplan. Videre at det foreligger en sikkerhetsdokumentasjon basert på egenart og oppdaterte trusselbilder, og at det sørges for intern opplæring og opplegg for øvelse av beredskapen.

Samlet rapportering om status på området bes tatt inn i årsrapporten for 2011.

I eget vedlegg framkommer en nærmere omtale om departementets forventninger til arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Departementet vil vinteren 2010/11 foreta en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse av samfunnskritiske/samfunnsviktige funksjoner i de underliggende virksomhetene. Dette er også omtalt i vedlegget.

Tilgjengeliggjøring av offentlige data for viderebruk

Virksomheten skal gjøre informasjon tilgjengelig i form av rådata i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi og kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagt og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne. Formatene må være basert på åpne standarder som til enhver tid er i overensstemmelse med Referansekatalogen og FADs føringer på nettstedet data.norge.no. Eventuelle vilkår for viderebruk må publiseres sammen med

datasettene. Disse vilkårene bør være så åpne som mulig. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelig skal publiseres på virksomhetens nettside. Dette bes sett i sammenheng med registrering av datasett på nettstedet data.norge.no. Det må klart framkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Årsrapporten kan også nevne vurderinger som er gjort for datasett som ikke er gjort tilgjengelige. Ved oppgradering av eksisterende eller etablering av nye systemer for informasjonsbehandling skal tilgjengeliggjøring av rådata i maskinlesbare formater prioriteres høyere enn å lage publikumstjenester basert på de samme dataene. Dette gjelder kun dersom ingenting er til hinder for at rådataene gjøres tilgjengelige i maskinlesbare formater (personvernlov etc.). Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata, skal dette begrunnes i årsrapporten.

Statistikk

Norsk Romsenter skal i årsrapporten omtale statistikk over utviklingen i antall arbeidsplasser i de deler av landet hvor virksomheten er lokalisert.

Brukerundersøkelser

Alle statlige virksomheter skal regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser. Resultatene skal være offentlige. Alle statlige virksomheter skal i årsrapporten rapportere om de har gjennomført brukerundersøkelser og gjort dem offentlig tilgjengelige. De som ikke gjennomfører brukerundersøkelser i 2011, skal rapportere om når slike undersøkelser vil finne sted.

Kommunikasjonsarbeid

Virksomheten skal på sitt område legge vekt på å formidle betydningen av økt verdiskaping for å sikre velferdssamfunnet framover. Dette gjelder kommunikasjon om tilgjengelige virkemidler, tjenester og oppnådde resultater i arbeidet med å bidra til at Norge blir et godt land å drive næringsvirksomhet i. Norsk Romsenter har et særlig ansvar for å spre informasjon om nasjonale aktiviteter på romområdet, i tillegg til viktige milepæler i ESAs arbeid.

Norsk Romsenter skal ha en oppdatert kommunikasjonsplan. Aktivitetene i planen skal bidra til at helheten i næringspolitikken, virkemidlene og resultatene kommer tydelig fram. Det skal være løpende kontakt mellom kommunikasjonsseksjonene i Norsk Romsenter og departementet. Det er av betydning at departementet får informasjon om og anledning til å synliggjøre resultatene av virksomhetenes arbeid. Å kommunisere betydningen av økt verdiskaping gjennom eksempler og illustrasjoner, er god kommunikasjon. Ved utarbeidelsen av kommunikasjonsplanen for virksomheten skal følgende dokumenter også legges til grunn:

- Statens kommunikasjonspolitikk, lenke:
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/lover-og-regler/retningslinjer/2009/statens-kommunikasjonspolitik.html?id=582088>
- Kommunikasjonsplattform for Nærings- og handelsdepartementet

10. Fullmakter

Budsjettfullmakter og administrative fullmakter

I vedlegg 1 omtales først årlige budsjettfullmakter. I tillegg vises det til administrative fullmakter som er delegert i egne brev.

Med hilsen

Jan Farberg (e.f.)
ekspedisjonssjef

Magnus Bjerke
rådgiver